



Undersviks hembygdsgård, eller Ol-Matsgården, ligger i Lövvik. Här har hembygdsföreningen funnits sedan 1970 och här finns Jonas Wallströms unika tapetmålningar.

Mårten Andersson är betraktaren, konstnären heter Jonas Wallström. Tvärtemot vad det brukar vara, när det handlar om målare Mårten. Vi befinner oss i Undersvik, i hembygdsgården, eller Ol-Matsgården, som den egentligen heter. Det är Katarina Wädell, hembygdsföreningens ordförande, som har kallat. Både oss och Mårten.

TEXT BENGT BOMAN · FOTO OLA SVÄRDHAGEN

Två konstnärer – två tidsepoker

Katarina Wädell vill visa hembygdsgården. Främst tapeterna, som är målade av Jonas Wallström (1798–1862).

Och hon vill att Mårten Andersson också ska vara med. Katarina tycker att det finns likheter mellan de båda konstnärerna.

– När jag tittade på en av Mårtens stolar tänkte jag på tapeterna och frågade mig vad det är som gör att jag tycker att de stil- och färgmässigt går ihop.

Ingen kan svara på det bättre än Mårten Andersson själv.

Han betraktar väggmålningarna tillsammans med den egendesignade stolen, som Katarina tagit med sig. Efter en stund ger han Katarina rätt. Visst finns det likheter.

Katarina drar en lättadens suck.

– Det var väldigt viktigt för mig att få det bekräftat, säger hon.

För att vi ska förstå henne bättre hämtar Katarina en vanlig stol. Ställer den mot väggen, bredvid Mårtens, med Wallström som bakgrund.

– Titta och jämför. Och tala sedan om vilken stol du tycker passar in och som du blir mest lycklig över att se.

Svaret får ni räkna ut själva.

Mårtens första serie stolar kom i sluta-



Jag har en dröm om att få göra den optimala stolen.

MÅRTEN ANDERSSON



Även dörröverstycket är målat av Jonas Wallström.

ret på 1990-talet, sedan några år finns en ny serie ute.

– Jag har en dröm om att få göra den optimala stolen.

Optimalt för Mårten är att stolen, oavsett var den står, både smälter in och sticker ut.

Det finns fler likheter mellan Wallström och Andersson. Att lyckas få in hälsingegårdar i ett motiv som i övrigt för tankarna till betydligt sydligare breddgrader, utan att det stör, är ett exempel.

– Det där får mig att tänka på Neapelbukten, säger Mårten och pekar på en tapet.

– Och där har du Orsjön.

Mitt emellan, på en liten kulle, står tre hälsingegårdar.

– Kan det vara bättre?

Skolat empirimåleri, säger Mårten om Jonas Wallströms konst.

– En utbildad högreståndsmålare. Ett proffs, helt enkelt. Det syns.

Wallström målade även tavlor, men det är som tapetmålare han gjort sig känd. Och de bäst bevarade är de som finns i Ol-Matsgården.

Tapeterna fanns tidigare i Bollagsgården, även kallad Per-Mårs eller Tällby gård, som ägdes av Iggesunds bruk. I mitten på förra seklet, när gården skulle renoveras, plockades tapeterna ned, rullades ihop och stoppades undan. De skänktes senare



Mårten Anderssons praktmålning Jaktslottet, som han gjorde i Simeå i slutet på 1950-talet. FOTO: SCANNAD



Till bords med tre damer får Mårten Andersson att trivas. Damerna är, från vänster, Karin Nilsson, sekreterare i Undersviks hembygdsförening, Barbro Wedekind, föreningens före detta ordförande, samt Katarina Wädell, den nuvarande ordföranden. Även de ser ut att trivas.

till Undersviks hembygdsförening.

1970 flyttade föreningen in i Ol-Matsgården. De fick gården av Olle Olsson, mot att den renoverades och så blev det. Kronan på verket i den nya, fina gården är Wallströms tapetmålningar.

Mårten känner sig hemma i bygden. Mamma är från gården Gammellåks i Karsjö, en liten bit norrut, och i Simeå – i den gamla förvaltarbostaden, som revs för att ge plats för nya vägen – bodde hans moster Astrid Andersson. Där har Mårten tillbringat många somrar.

– Kul att jag gjorde min mest betydande målning just här, säger han.

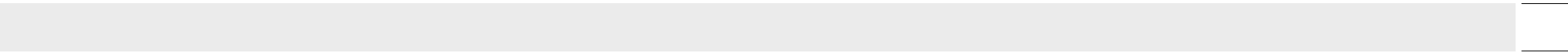
Mårten tänker på Jaktslottet, som kom att bli konstnärens framtida programförklaring. Målningen är fylld av symboler, som har en stark innebörd för honom.

Jägaren, lejonet, tjädertuppen, svanen, palmerna och de så speciella husen är sådana symboler och de har följt Mårten genom livet.

På bordet ligger en bild av Jaktslottet. Katarina Wädell undrar hur Mårten tänkte när han målade ett lejon bland bergen och hälsingeskogarna.

– Tänkte och tänkte. Lite exotiskt måste det få vara, säger han.

Mårten gjorde Jaktslottet när han bodde hos moster Astrid. Under ett år i slutet av 1950-talet var han där från tidig vår till sen höst. Han gick på Ås-



>

>

>

>

> >